

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING VAN NEDERLAND
bij de
EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP
en de
EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOMENERGIE

No. 3918/GS218-676

Brussel, 11 augustus 1959.
Rue Belliard 62

GEHEIM

Onderwerp: Dr J.J.van der Lee.

Hierbij moge ik aan Uwe Excellentie berichten, dat ik gisteren na een maaltijd te mijnen huize een uitvoerig gesprek heb gehad met onze landgenoot, Dr J.J.van der Lee, aanvankelijk werkzaam op het Kabinet van de heer Mansholt bij de EEG, thans directeur op het Directoraat-Generaal voor landen en gebieden overzee (Directeur-Generaal de Duitser Allardt, Directoraat-Generaal No. VIII). Ik vernam van hem het volgende, dat ik als geheim doorgeef, omdat hij het kennelijk als vertrouwelijk beschouwde, en ondanks het feit dat sommige der genoemde punten reeds in Den Haag bekend zijn.

a) Zijn werk aan genoemd Directoraat-Generaal is tot heden sterk gehandicapt doordat de verantwoordelijke Commissaris (Lemaignen) weinig doortastend is en in de Commissie weinig invloed heeft, terwijl de Directeur-Generaal Allardt, ofschoon af en toe knap tussen de diverse vooral Afrikaanse klippen zeilende, evenmin een vaste lijn heeft. Bij Allardt zou het vooral zijn een vrees om zich te verzetten tegen hetgeen wellicht uit de as Parijs-Bonn zou kunnen voortkomen, daar hij op de niet zo lange duur weer in de Duitse Buitenlandse Dienst wil terugkeren, welke hij het laatst als Ambassadeur te Djakarta heeft gediend.

Gelijk van der Lee reeds eerder meldde, neemt de invloed van de as Bonn-Parijs in zijn werk toe. De Fransen zien het alles als een extra hulp aan de Franse zaak, terwijl zij alle wezenlijke contact tussen de staf der Commissie en Afrikaanse leiders pogen te verhinderen, vermoedelijk - en in enige gevallen aanwijsbaar - omdat zij de "beste"

.../...2

Zijner Excellentie
de Heer Minister van
Buitenlandse Zaken,
's GRAVENHAGE.

MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN	
DIR. DIE	VISIE
INGEK.	15 AUG. 1959
Fotono.	106530-49569 Agno. 45762
DOSSIER	996 231 28/

"beste" Afrikaanse investeringsvoorstellen voor de Franse belangen reserveren en slechts de tweede soort (behalve wat betreft het noodgeval Madagascar) door de Parijse zeef naar Brussel laten doorsijpelen. Van der Lee en ik bespraken nog eens uitvoerig de desbetreffende politieke incidenten bij het Afrikaanse bezoek aan Brussel en de andere Hoofdsteden der Zes, welke aan Uwe Excellentie bekend zijn.

!
o

Bovendien vreest Parijs kennelijk politiek contact tussen de Afrikaanse leiders en Brussel, omdat het weet dat in Afrika andere stromingen gaan overheersen dan die welke op Parijs en de Communauté Française gericht zijn. Parijs zou zich verzetten tegen elke "Europese" aanpak, welke bij de destijdse onderhandelingen juist het voornaamste Franse argument heeft gevormd ("Eurafrique!"), terwijl daartegenover de belangstelling daarvoor in Afrikaanse kringen merkbaar zou toenemen.

Deze Parijse houding wordt echter op wat onduidelijke wijze doorkruist door de actie van het Comité-Monnet, dat in de laatste tijd een wijder-Afrikaanse approach der EEG inzake onderontwikkelde gebieden voorstaat, en waarvan van der Lee meende te weten, dat Monnet de grote lijnen met Generaal de Gaulle tevoren zou hebben doorgesproken. Zo is er dan nu aan Franse zijde naar de mening van van der Lee enerzijds de activiteit voor een optreden der EEG in genoemde vraagstukken ook buiten het "geassocieerde of te associëren" gebied, doch anderzijds de neiging om de investeringsvragen in het reeds door het EEG-verdrag bestreken gebied strak in Franse handen te houden.

9

De Duitse steun aan een en ander zou dan berusten op Duitse economische overwegingen: Duitsland zou via Frankrijk goede investeringsmogelijkheden zoeken en mede daardoor zijn commerciële belangen in Afrika willen dienen. Veel dat Brussel niet bereikt, zou langs Frans-Duitse weg worden afgedaan, en veel dat Brussel wel bereikt zou door Allardt met gebrek aan Europese visie worden behandeld.

De Europese Commissie zou hierin niet durven doortasten, daar zij enerzijds in zichzelf verdeeld is (zo zou Marjolin sterker op het huidige Parijs leunen dan Lemaigen, die aan Marjolin verwijt dat hij "naar het huidige Frankrijk terug wil", en zo zou Hallstein met het oog op zijn hoop op herbenoeming in 1960 ook in deze vraag gebrek aan moed betonen), en anderzijds wel voor het plan-Monnet gevoeld, doch juist daarom nu geen "brokken durft maken".

b) Wat Nederland betreft, kreeg ik van de heer van der Lee het volgende als zijn persoonlijke indruk:

1. daar wij de laatste tijd als "erg lastig" bekend staan, wordt zijn positie (van der Lee) niet versterkt door zijn nationaliteit;
11. men vreest Nederlandse infiltratie in het Frans-Duitse onderonsje;
111. men is ongelukkig over de tot heden door ons land ingenomen houding ten aanzien van het vraagstuk EEG / onderontwikkelde gebieden.

c) Wat zijn eigen werk-bevrediging betreft, kreeg ik deze indruk: Van der Lee ziet zichzelf als deskundig op drie gebieden, n.l. landbouw, onderontwikkelde gebieden, en verhoudingen tot het Verenigd Koninkrijk, waar hij in Oxford heeft gestudeerd en te dier plaatse onlangs nog enige lezingen hield, voorbereid door de Missie-Van Kleffens te Londen. Nu ziet hij zich op alle drie dezer gebieden op een dood spoor: hij geraakte uit de landbouwzaak-Mansholt, hij kan niets doen in de Afrikaanse zaak, en het Directoraat-Generaal Seeliger (Commissaris Rey) voert een strijd "op leven en dood" tegen betekende invloed van de groep Lemaigen-Allardt in algemene economische vragen, welke direct of indirect met het "associatie-probleem" te maken hebben. Over dit laatste heb ik aan Uwe Excellentie destijds reeds langs andere weg gerapporteerd.

d) Vandaar dat Van der Lee de uitnodiging van Sergent (Secretaris-Generaal der OEES) aanvaardde om de volgende week bij hem in Normandië te komen logeren. Hij vermoedt dat hem dan de opvolging-Rabot (Hoofd sectie landbouw der OEES) zal worden aangeboden. Zou dat gebeuren, dan aarzelt hij sterk, daar de volgende overwegingen tegenover elkaar staan:

1. Van der Lee heeft sinds het begin aan de besprekingen over "le pool vert" der OEES medegewerkt, en hij zou in die zijde der OEES stellig bevrediging vinden,
11. doch hij gevoelt loyaliteit jegens de EEG, aan welke voorbereiding hij in Den Haag deel had, en welke hij niet opvallend wil verlaten.

x
x x

Tot zover mijn gast.

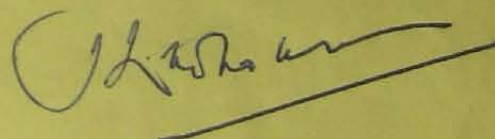
Ik heb hem gezegd dat het voor mij heel moeilijk was, hem te adviseren daar enerzijds de moeilijkheden in zijn werk heus niet een geval op zichzelf zijn, daar ook anderen bij de Commissie het zwaar hebben, doch daar anderzijds zijn liefde voor de landbouw mij reeds jarenlang bekend is en - hoe dan ook - de OEES een goede kans heeft interessant te blijven en het wellicht nog meer te worden. Ik heb hem gevraagd of bij zijn eventueel vertrek de kans op een Nederlandse opvolger te Brussel zou bestaan. Hij meende dat zulks stellig het geval zou zijn.

Dezer dagen zal ik proberen, via de heer Mansholt, meer te weten te komen, dat ik dan aan Uwe Excellentie zal rapporteren.

Ik meld nog, dat de heer van der Lee terloops opmerkte dat, wanneer Nederland snel zou zijn met associatie-voorstellen inzake Suriname en de Antillen, z.i. bedragen uit het Overzeese Fonds der EEG beschikbaar zouden kunnen zijn, welke in Nieuw Guinea nog geen bestemming kunnen vinden. Ik kreeg de indruk, dat hij dezer dagen Gouverneur van Tilburg op diens verzoek zou ontmoeten.

Ik moge volledigheidshalve nog eens herinneren aan het zeer vertrouwelijke en persoonlijke karakter van het hierboven gerelateerde gesprek.

De Permanent Vertegenwoordiger,

J.Linthorst Homan